

Baggrundsinfo forud for foretræde for Sundhedsudvalget torsdag 10 april 2014

I 1991 gav folketinget reelt kiropraktorerne et statsbeskyttet monopol på det, der i dag i loven benævnes '*manuel behandling af kroppens led*' og som heri beskrives som en del af '*kiropraktisk behandling*'. (Bilag 1: Artikel fra DR: politik – ikke evidens bag blåstempling af kiropraktik)

Det betyder, helt konkret, at alle, der manuelt behandler kroppens led og som ikke er autoriserede kiropraktorer kan retsforfølges af Sundhedsstyrelsen og i værste fald frakendes deres ret til at praktisere. Det gælder f.eks. – nævnt i tilfældig rækkefølge: Osteopater, Shiatsu-massører, Thaimassører, Body-sds massører, samt en lang række andre behandlere - og det vil gå ud over tusindvis af danskere, der hvert år får deres led "manuelt behandlet" af behandlere, der ikke har autorisation. Monopolparagrafferne i loven og bekendtgørelsen burde elimineres, da de ikke, som det er hensigten med loven, øger patientsikkerheden, men reelt set blot virker til at beskytte en bestemt faggruppe.

Den 21. maj i år starter en meget principiel sag ved retten i Roskilde, hvor Bengt Valentino Andersen, der er en af stifterne af det danske behandlingssystem Body-sds, er blevet politianmeldt for at udføre kiropraktisk manipulation. Det er anden gang – for det fik han i 2009 en noget kryptisk dom for, hvor han blev dels dømt og dels frikendt for en lignende anklage. Med baggrund i dårlig rådgivning fra den daværende advokat, undlod han at anke dommen og betalte det krævede bødebeløb. I den aktuelle sag kræves det, at Bengt Valentino Andersen udover en bøde også frakendes retten til at arbejde som massør, og dermed behandle. (Bilag 2: Artikel fra BT: Tiltalt for at lave ulovlig massage)

Denne henvendelse til Folketingets Sundhedsudvalg handler *ikke* om den aktuelle og foreløbigt enkeltstående sag. Hvis Bengt Valentino Andersen, der i øvrigt erklærer sig uskyldig, dømmes kan han flytte sine klinikker og sit system til Malmø eller Flensborg og fortsætte sit arbejde derfra. For i vores nabolande Sverige og i Tyskland vil han kunne drive sin forretning uden at blive anklaget for ulovligheder. Så det er ikke hans sag, der er interessant.

Nej, henvendelsen til Sundhedsudvalget handler om det principielle og helt urimelige i, at en enkelt faggruppe af Folketinget har fået monopol på at behandle danskernes led, og at danskerne som en konsekvens heraf kan fratages retten til selv at bestemme, hvem de vil behandles af. Det er forhold som folketingets partier af hensyn til danskernes frie valg og adgang til behandlingsmuligheder bør ændre.

De juridiske fakta

Men hvor er det egentlig, at problemet er opstået?

For at finde det svar, skal der kigges på loven om autorisation af sundhedspersonale. Baggrunden for loven er som der står i 1. Kapitel: 'at styrke patientsikkerheden'.

Kapitel 1

Formålet med autorisationsordninger

§ 1. Lovens formål er at styrke patientsikkerheden og fremme kvaliteten af sundhedsvæsenets ydelser gennem autorisation af nærmere bestemte grupper af sundhedspersoner, hvor andres virksomhed på det pågældende virksomhedsområde kan være forbundet med fare eller særlig fare for patienter.

Stk. 2. En autorisation efter denne lov giver indehaveren ret til at anvende en bestemt titel, jf. afsnit II.

Stk. 3. For læger, tandlæger, kiropraktorer, jordemødre, kliniske tandteknikere, kontaktlinseoptikere og optometriste samt tandplejere forbeholdes den autoriserede endvidere ret til at udøve en bestemt sundhedsfaglig virksomhed, jf. afsnit II.

Det er selvsagt en god ide og et ædelt ærinde.

Så er der to kapitler om fysioterapeuter og ergoterapeuter:

Kapitel 15

Ergoterapeuter

Autorisation

§ 58. Autorisation som ergoterapeut meddeles den, der har bestået dansk ergoterapeuteksamen eller en udenlandsk eksamen, der kan sidestilles hermed, jf. §§ 2 og 3.

Stk. 2. Ret til at betegne sig som ergoterapeut har kun den, der har autorisation som ergoterapeut.

Stk. 3. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte regler om udøvelse af ergoterapeutvirksomhed og om afgrænsning heraf.

Kapitel 16

Fysioterapeuter

Autorisation

§ 59. Autorisation som fysioterapeut meddeles den, der har bestået dansk fysioterapeuteksamen eller en udenlandsk uddannelse, der kan sidestilles hermed, jf. §§ 2 og 3.

Stk. 2. Ret til at betegne sig som fysioterapeut har kun den, der har autorisation som fysioterapeut.

Stk. 3. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte regler om udøvelse af fysioterapeutvirksomhed og om afgrænsning heraf.

Derefter følger så kapitlet omhandlende kiropraktorer.

Kapitel 12

Kiropraktorer

Autorisation

§ 52. Autorisation som kiropraktor meddeles den, der har bestået dansk kiropraktoreksamen eller en udenlandsk eksamen, der kan sidestilles hermed, jf. §§ 2 og 3.

Stk. 2. Ret til at betegne sig som kiropraktor har kun den, der har autorisation som kiropraktor.

Stk. 3. Ret til at udøve kiropraktorvirksomhed har kun den, der har autorisation som kiropraktor, jf. dog stk. 6.

Stk. 4. Kiropraktorvirksomhed omfatter diagnostik, forebyggelse og kiropraktisk behandling af biomekaniske funktionsforstyrrelser i rygsøjle, bækken og ekstremiteter.

Stk. 5. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte regler om udøvelse af kiropraktorvirksomhed, jf. stk. 4, og om afgrænsning heraf.

Stk. 6. Lægers og fysioterapeuters virksomhed berøres ikke af bestemmelserne i stk. 3-5.

Der er - som det fremgår - temmelig stor forskel på den autorisation og retsstilling, der gælder for ergo- og fysioterapeuterne i forhold til kiropraktorerne, det ses i stk. 3 og særligt stk. 4, hvor der beskrives, hvad kiropraktorvirksomhed omfatter.

Og i bekendtgørelsen forklares 'Kiropraktorvirksomhed' og 'kiropraktisk behandling' nærmere sådan her:

Bekendtgørelse om kiropraktorvirksomhed

I medfør af § 7, stk. 2 og § 15, stk. 3, i lov nr. 415 af 6. juni 1991 om kiropraktorer m.v. som ændret ved lov nr. 502 af 30. juni 1993 fastsættes: Kiropraktorvirksomhed

§ 1. Kiropraktorvirksomhed omfatter diagnostik, forebyggelse og kiropraktisk behandling af biomekaniske funktionsforstyrrelser og heraf afledte smertetilstande i rygsøjle, bækken og ekstremiteter.

Stk. 2. Ved kiropraktisk behandling forstås manuel behandling af kroppens led. I forbindelse med den kiropraktiske behandling kan kiropraktoren tillige anvende bløddelsbehandling og anden relevant supplerende behandling.

Og det er her, særligt i stk. 2, at problemet virkelig opstår.

For når kiropraktisk behandling ifølge loven er lig med manuel behandling af kroppens led, ja så er alle behandlere, der laver en eller anden form for manuel behandling af led, som de ovenfor nævnte behandlingsformer reelt set kiropraktik. Og altså dermed ulovlige.

Det er sagens kerne!

Da den aktuelle sag nu engang handler om Body-sds versus kiropraktik og ikke en af de mange andre behandlingsformer, der også kan blive ramt loven, som den er udformet i dag, kommer her nogle få konkrete oplysninger om de to behandlingsformer.

Body-sds

Behandlingsformen blev grundlagt af Bengt Valentino Andersens farfar i 1949 og videreudviklet af hans far og ham selv. For en snes år siden begyndte man at uddanne andre i Body-sds' kropsbehandling. Uddannelsen tager 3 år og dele af undervisningsmaterialet er udarbejdet i samarbejde med læger. Undervisningen i patologi og anatomi varetages af eksterne, godkendte undervisere.

Der er igennem årene uddannet omkring 280 body-sds-terapeuter. Hvor mange af dem, der bruger det de har lært i deres daglige arbejde, er der ikke fortegnelser over. Men 47 af dem er licenstagere i Body-sds. Det betyder, at de er forpligtet til altid at følge Body-sds retningslinjer for behandling, samt at de skal deltage i efteruddannelse i systemet hver eneste år.

Herudover er der i selve virksomheden Body-sds A/S 22 ansatte medarbejdere, og der er her pt. registreret 35.000 aktuelle klienter og der foretages i gennemsnit 10.000 behandlinger årligt. Der er ikke lavet en brugbar opgørelser over, hvor mange klienter licenstagerne har.

Selve teknikken

Body-sds bruger deres egne udviklede ledfrigørelsesteknikker, der ikke er skadelige for led eller muskler og der anvendes ikke hverken fiksering eller låsning af led, ligesom leddene heller ikke bringes til yderstillinger eller udsættes for stød eller skub. Det man vil forbinde med kiropraktiske manipulationer.

Teknikken er ”pulserende” motion af leddet i dets naturlige bevægeretninger, som ind i mellem kan afføde, at leddene giver knæklyde fra sig. Knæklyde forbindes uretmæssigt af mange med kiropraktiske manipulationer. Men disse knæklyde kan altså også opstå mere ’naturligt’, som for eksempel når man helt enkelt strækker sig om morgenen eller når man retter sine ben ud, hvis de har været bøjet længe. De sidste to beskrivelser er ’i familie med’ de knæklyde, der kan opstå under en Body-sds behandling.

Bevægelserne i Body-sds kan foretages både langsomt og hurtigt. Og desværre har det vist sig, at de, når de foretages hurtigt og vises på en tv-optagelse, tilsyneladende kan forveksles med kiropraktiske manipulationer.

Det er i hvert fald, hvad Sundhedsstyrelsen hævder, idet et tv-indslag fra 2010, hvor Bengt Valentino Andersen i et kort klip ses behandle en klients nakke, er baggrunden for den kommende retssag.

Ifølge en af landets førende eksperter på området, tidligere overlæge ved Neurokirurgisk afdeling på Rigshospitalet og stifter og tidligere leder af Rygcentret, Lektor og Dr.Med Svend Erik Børgesen er der i Body-sds hverken tale om anvendelse af kiropraktiske manipulationsteknikker eller i øvrigt andre farlige teknikker. Leddene bringes ikke til låsning ej heller til – og derfor heller ikke forbi - den restriktive barriere. (Bilag 3: Spørgsmål manipulationsbehandlinger)

Der er aldrig i firmaets historie blevet udbetalt skades-erstatning til en kunde.

Body-sds har naturligvis en ansvarsforsikring, der dækker erstatninger i tilfælde af skader. Forsikringen har som nævnt aldrig været anvendt.

Body-sds koster ikke de danske statsborgere en krone. Patienterne betaler selv for deres behandlinger. Man kan hævde, at det sparer statskassen for udgifter til behandlinger i det offentlige sundhedssystem. (Bilag 4: Topdanmark – det vil spare samfundet og os for penge)

Kiropraktik

Kiropraktikkens historie ligner til forveksling historien om Body-sds, bortset fra at kiropraktikken blev udviklet af amerikaneren D.D.Palmer, der startede på det i 1895. Også han blev efterfulgt af sin søn, og de kæmpede stærkt for anerkendelsen af kiropraktikken. Det gjorde elektroingeniøren Sofus Larsen også, da han i 1920 åbnede den første praksis i København, hvor han blev stærkt anklaget for kvaksalveri. Som modtræk ansatte Sofus Larsen en læge i klinikken, men det hjalp ikke. Lægen blev ekskluderet af lægeforeningen, fordi man mente at kiropraktik var en overtrædelse af lægeloven.

Men sådan ændrer tingene sig over tid i takt med at overtro og måske også brødnid erstattes af viden. Og herhjemme fik kiropraktorerne altså autorisation i 1991.

(Bilag 1: Artikel fra DR: politik – ikke evidens bag blåstempling af kiropraktik)

På baggrund af den kommende retssag er det selvfølgelig relevant at spørge, hvilken dokumenteret effekt, der er af den kiropraktiske behandling siden den er blevet autoriseret og har fået en lovmæssig særstatus. Svaret er: ingen. I Danmarks radios udsendelse Detektor fra den 27. Februar i år fastslår professor i biomekanik ved Syddansk Universitet Jan Hartvigsen, der står for kiropraktoruddannelsen, at der ikke er nogen videnskabelig dokumentation for kiropraktikkens effekt, og det på trods af kiropraktorernes behandlingsmonopol siden 1991. (Bilag 5 Professor - vi kender ikke effekten af knæk hos kiropraktoren)

Da kiropraktorerne fik autorisation betød det også tilskud fra Staten til behandlingerne. Den årlige udgift til kiropraktisk patientbehandling andrager i dag ca. 110 mill. Kr. (kilde: DR)

Erstatninger: *"I 2013 blev der anmeldt 40 behandlingsskader hos kiropraktorer. 34 blev afgjort, men kun 3 anerkendt. Det svarer til 8,8 %. Der blev udbetalt i alt 400.000 kr. i erstatning. I 2012 blev anmeldt 44 skader. 55 blev afgjort og kun 6 anerkendt svarende til 10,9 %"*

- Citat fra Dansk Kiropraktorforenings hjemmeside.

Sammenholdt med at der aldrig er udbetalt erstatninger til Body-sds patienter, må det være rimeligt at konkludere, at Kiropraktorforeningens anklager om, at Body-sds behandlingen er farlig, savner ethvert grundlag. Men selvom det er patientsikkerhed og ikke et fags monopol, der er formålet med autorisationsloven, kan Body-sds og mange andre ufarlige behandlingsformer, altså blive kendt ulovlige med baggrund i den omtalte lov.

Sammenfatning

Denne henvendelse har ikke til formål at hæmme kiropraktorerne i deres arbejde, endsiøge forsøge at ændre noget overordnet ved deres autorisation.

Formålet er alene at sikre, at også de ikke-autoriserede behandlere, der hver eneste dag hjælper danskere med lidelser i bevægeapparatet uden at få skatte kroner til det, kan få lov til at fortsætte deres arbejde, uden at skulle frygte retssager og påstande om ulovlige behandlingsteknikker. Og derudover ubegrundede beskyldninger om farlighed i behandlingen. (Bilag 6: Hvorfor er det vigtigt, vi har alternative behandlere?, Bilag 7: Professor, DrMedSci, MD, MSci Lars Heslets personlige oplevelse med Body-sds)

Med baggrund i ovenstående er det håbet, at Sundhedsudvalget og Sundhedsministeren vil arbejde for en ændring af de dele af loven (med gult markerede), der giver kiropraktorerne en de facto monopolstilling til 'manuel behandling af kroppens led', og som derfor modsat giver alle alternative behandlere en helt håbløs retsstilling.

Derved får kiropraktorerne en autorisation til deres arbejde og titel, der er på linje med fysioterapeuterne og ergoterapeuternes.

Og danskerne bliver ved med at have muligheden for at vælge alternative behandlingsformer, hvis de vil det.